

కరెంట్ అఫైర్స్ 22 సెప్టెంబర్ 2025

PIB కరెంట్ అఫైర్స్

మలయాళ దిగ్గజ నటుడు మోహన్‌లాల్‌కు దాదాసాహెబ్ ఫాల్కే అవార్డు లభించింది

దిగ్గజ నటుడు, దర్శకుడు మరియు నిర్మాత మోహన్‌లాల్‌కు 2023 సంవత్సరానికి గాను ప్రతిష్టాత్మకమైన దాదాసాహెబ్ ఫాల్కే అవార్డును అందజేయనున్నారు. 2025 సెప్టెంబర్ 23న జరిగే 71వ జాతీయ చలనచిత్ర అవార్డుల వేడుకలో ఈ అవార్డును ఆయనకు అందజేయనున్నారు.

దాదాసాహెబ్ ఫాల్కే అవార్డు గురించి

- 1969లో దేవికా రాణికి ప్రదానం చేసినప్పుడు, దాదాసాహెబ్ ఫాల్కే అవార్డును భారత ప్రభుత్వం ప్రవేశపెట్టింది, దాదాసాహెబ్ ఫాల్కే 1913లో భారతదేశపు మొట్టమొదటి పూర్తి-నిడివి చలనచిత్రం రాజా హరిశ్చంద్రకు దర్శకత్వం వహించిన భారతీయ సినిమాకి దాదాసాహెబ్ ఫాల్కే అందించిన సేవలను గుర్తుగా ఈ అవార్డు ప్రారంభించారు.
- ఈ అవార్డు స్వర్ణ కమల్ (బంగారు కమలం) పతకం, శాలువా మరియు ₹10 లక్షల నగదు బహుమతిని కలిగి ఉంటుంది.

ఇండస్ట్రియల్ పార్క్ రేటింగ్ సిస్టమ్ (IPRS) 3.0

కేంద్ర వాణిజ్య మరియు పరిశ్రమల మంత్రి శ్రీ పీయూష్ గోయల్ ఈరోజు 20 సెప్టెంబర్ 2025 న ఇండస్ట్రియల్ పార్క్ రేటింగ్ సిస్టమ్ (IPRS) 3.0ని ప్రారంభించారు. IPRS 3.0ని పరిశ్రమ మరియు అంతర్గత వాణిజ్య ప్రమోషన్ విభాగం (DPIIT) ఆసియా డెవలప్‌మెంట్ బ్యాంక్ (ADB) మద్దతుతో అభివృద్ధి చేసింది. IPRS 1.0 మరియు IPRS 2.0 వరుసగా 2018 మరియు 2021లో ప్రవేశపెట్టబడ్డాయి.

IPRS 3.0 స్థిరత్వం, గ్రీన్ ఇన్‌ఫ్రాస్ట్రక్చర్, లాజిస్టిక్స్ కనెక్టివిటీ, డిజిటలైజేషన్ మరియు స్కిల్ లింకేజీలతో సహా కొత్త పారామితులను పరిచయం చేసింది.

ReadingRoomz

లాజిస్టిక్స్ డేటా బ్యాంక్ (LDB) 2.0

IPRS 3.0 లాంచ్ ఈవెంట్‌లో, లాజిస్టిక్స్ డేటా బ్యాంక్ (LDB) 2.0 కూడా ప్రవేశపెట్టబడింది. LDB 2.0 హై-సీస్ కంటైనర్ ట్రాకింగ్‌ను కలిగి ఉంది, అంతర్జాతీయ జలాల్లోని భారతీయ ఓడరేవుల నుండి బయలుదేరిన తర్వాత కూడా కంటైనర్‌లను ట్రాక్ చేయడానికి ఎగుమతిదారులను అనుమతిస్తుంది, సమన్వయాన్ని మెరుగుపరుస్తుంది మరియు ప్రపంచ మార్కెట్లలో విశ్వసనీయతను పెంచుతుంది. ఇది కంటైనర్, ట్రక్ లేదా ట్రైలర్ నంబర్‌లను ఉపయోగించి రోడ్డు, రైలు మరియు సముద్రంలో బహుళ-మోడల్ విజిబిలిటీని అందిస్తుంది, అలాగే యూనిఫైడ్ లాజిస్టిక్స్ ఇంటర్ఫేస్ ప్లాట్‌ఫారమ్ (ULIP) APIలతో ఏకీకరణ ద్వారా రైల్వే FNRలను కూడా అందిస్తుంది. NICDC లాజిస్టిక్స్ డేటా సేవలు రెండు ముఖ్యమైన సేవలను అందిస్తాయి: సరఫరా గొలుసు సామర్థ్యాన్ని పెంచడానికి లాజిస్టిక్స్ డేటా బ్యాంక్ (LDB) మరియు యూనిఫైడ్ లాజిస్టిక్స్ ఇంటర్ఫేస్ ప్లాట్‌ఫారమ్ (ULIP).

స్మైల్ ప్రోగ్రామ్

మల్టీమోడల్ మరియు ఇంటిగ్రేటెడ్ లాజిస్టిక్స్ ఎకోసిస్టమ్ (SMILE) ప్రోగ్రాం స్త్రాంధనింగ్ 2022లో 8 నగరాల్లో ఆసియా డెవలప్‌మెంట్ బ్యాంక్ సహకారంతో ప్రవేశపెట్టబడింది. ఈ నగరాలు సిమ్లా, లూథియానా, జైపూర్, పాట్నా, గౌహతి, ఇండోర్, భువనేశ్వర్ మరియు విశాఖపట్నం.

మొరాకోలో తొలిసారిగా రక్షా మంత్రి సందర్శన

రక్షా మంత్రి శ్రీ రాజ్‌నాథ్ సింగ్ మొరాకో 22 సెప్టెంబర్ 2025న. ఇది ఉత్తర ఆఫ్రికా దేశానికి రక్షణ మంత్రి మొదటిసారిగా సందర్శించడం.

మొరాకో గురించి

రాజధాని: రబాట్

కరెన్సీ: మొరాకో దిర్హామ్

రాజు: మహమ్మద్ VI

ప్రధానమంత్రి: అజీజ్ అఖన్నౌచ్

ReadingRoomz

అంతర్జాతీయ సంజ్ఞా భాషల దినోత్సవం - 23 సెప్టెంబర్ 2025

ISAతో రెండు PMS అన్వేషణ ఒప్పందాలను కలిగి ఉన్న మొదటి దేశంగా భారతదేశం అవతరించింది

మినిస్టీ ఆఫ్ ఎర్త్ పైనెస్ (MoES) హిందూ మహాసముద్రంలోని కార్ల్స్ బర్గ్ రిడ్జ్ లోని 10,000 చ.కి.మీ ప్రాంతంలో పాలీమెటాలిక్ సల్ఫైడ్స్ (PMS)ని అన్వేషించడానికి అంతర్జాతీయ సముద్రగర్భ అధారిటీతో తాజా 15 సంవత్సరాల ఒప్పందంపై సంతకం చేసింది.

ఈ కొత్త ఒప్పందంతో, ఇంటర్నేషనల్ సీబెడ్ అధారిటీతో ఇటువంటి రెండు ఒప్పందాలు చేసుకున్న మొదటి దేశంగా భారత్ అవతరించింది.

పాలీమెటాలిక్ సల్ఫైడ్స్ ఇనుము, రాగి, జింక్, వెండి, బంగారం మరియు ప్లాటినం వంటి విలువైన లోహాలను కలిగి ఉంటాయి మరియు సముద్రపు క్రస్ట్ నుండి వేడి హైడ్రోథర్మల్ ద్రవాల ద్వారా ఏర్పడే అవకాశాలు.

కార్ల్స్ బర్గ్ రిడ్జ్

కార్ల్స్ బర్గ్ రిడ్జ్ హిందూ మహాసముద్రంలో మధ్య-సముద్ర శిఖరం మరియు భిన్నమైన పలక సరిహద్దు. ఇది ఆఫ్రికన్, ఇండియన్ మరియు ఆస్ట్రేలియన్ ప్లేట్ల (మిడ్-ఇండియన్ రిడ్జ్) ట్రిపుల్ జంక్షన్ నుండి వాయువ్యంగా ఏడెన్ గల్ఫ్ వరకు విస్తరించి ఉంది. ఇది నైరుతిలో సోమాలి బేసిన్ నుండి ఈశాన్యంలో అరేబియా సముద్రాన్ని వేరు చేస్తుంది.

Paanch Sutra – Golden 1000 Days

జార్బండ్ లోని పోషన్ మా క్యాంపెయిన్ నూనె మరియు చక్కెర వినియోగాన్ని తగ్గించడాన్ని ప్రోత్సహించడానికి "పాంచ్ సూత్ర - గోల్డెన్ 1000 డేస్" అనే కార్యక్రమాన్ని ప్రారంభించింది.

ద్వీప్ దీక్ష డైలాగ్

భారతదేశం యొక్క ఏకైక కార్యాచరణ జాయింట్ సర్వీసెస్ కమాండ్ అయిన అండమాన్ మరియు నికోబార్ కమాండ్ (ANC), సెప్టెంబర్ 19-20, 2025 న శ్రీ విజయ పురం, అండమాన్ మరియు నికోబార్ (A&N) దీవులలో ద్వీప్ దీక్షా డైలాగ్ యొక్క మూడవ ఎడిషన్ ను విజయవంతంగా నిర్వహించింది.

థీమ్: 'ఎవల్యూషన్ ఆఫ్ ANC ఏ స్ట్రాటజిక్ హబ్ అండ్ బియాండ్.'

చీఫ్ ఆఫ్ డిఫెన్స్ స్టాఫ్ జనరల్ అనిల్ చౌహాన్

ఖాదీ మహోత్సవ్ 2025

KVIC చైర్మన్ మనోజ్ కుమార్ ఖాదీ మహోత్సవ్ 2025ని సెప్టెంబర్ 17న వారణాసిలో ప్రారంభించారు.

ReadingRoomz

ప్రతి ఇంటికి “హర్ ఘర్ స్వదేశీ, ఘర్-ఘర్ స్వదేశీ” సందేశాన్ని ప్రచారం చేయడానికి ఖాదీ మహోత్సవ్ 2025 దేశవ్యాప్తంగా 17 సెప్టెంబర్ నుండి 23 అక్టోబర్ 2025 వరకు జరుపుకుంటారు.

ఖాదీ మరియు విలేజ్ ఇండస్ట్రీస్ కమిషన్ ప్రధాన కార్యాలయం: ముంబై

క్లీన్ ప్లాంట్ ప్రోగ్రామ్

భారతదేశం యొక్క క్లీన్ ప్లాంట్ ప్రోగ్రామ్ (CPP), ఆసియన్ డెవలప్ మెంట్ బ్యాంక్ సహకారంతో వ్యవసాయం & రైతుల సంక్షేమ మంత్రిత్వ శాఖ ద్వారా రూపొందించబడింది, ఇది కీలకమైన పండ్ల పంటల యొక్క ఆరోగ్యకరమైన, వ్యాధి-రహిత నాటడం సామగ్రిని నిర్ధారించడానికి ఉద్దేశించిన ఒక కార్యక్రమం.

ఈ కార్యక్రమం రైతుల ఉత్పాదకత మరియు లాభదాయకతను పెంచడానికి ప్రయత్నిస్తుంది, చివరికి భారతదేశం యొక్క ప్రపంచ పోటీతత్వాన్ని పెంచుతుంది.

వ్యవసాయం మరియు రైతుల సంక్షేమ మంత్రిత్వ శాఖ ప్రతిపాదించిన క్లీన్ ప్లాంట్ ప్రోగ్రామ్ (CPP)కి 9 ఆగస్టు 2024న కేంద్ర మంత్రివర్గం ఆమోదం తెలిపింది.

ఈ కార్యక్రమం ఖర్చు ₹1,765.67 కోట్లు.

9 వ్యాధి-రహిత, ఉత్పాదక మొక్కలను నాటడానికి క్లీన్ ప్లాంట్ కేంద్రాలు దేశవ్యాప్తంగా ఏర్పాటు చేయబడతాయి. వీటిలో 3 మహారాష్ట్రలో ₹300 కోట్ల వ్యయంతో ఏర్పాటు చేయబడతాయి—పుణె (ద్రాక్ష), నాగ్ పూర్ (నారింజ), మరియు పోలాపూర్ (దానిమ్మ). పుణెలో జాతీయ స్థాయి ల్యాబ్ రేటరీని ఏర్పాటు చేయనున్నారు

H-1B వీసా ఫీజు \$5,000 నుండి \$100,000కి పెరిగింది

అధ్యక్షుడు డొనాల్డ్ ట్రంప్ ఆధ్వర్యంలోని U.S. ప్రభుత్వం H-1B వీసా రుసుములను \$100,000 (సుమారు ₹90 లక్షలు)కు పెంచింది, ఇది ప్రస్తుత \$2,000–\$5,000 నుండి పెరిగింది. సెప్టెంబర్ 20 నుంచి ఆర్డర్ అమల్లోకి వస్తుంది.

H-1B కార్మికులు "అమెరికన్ కార్మికులను తక్కువ వేతనాలతో భర్తీ చేస్తున్నారు" అని US ప్రభుత్వం చెబుతోంది.

కంటైనర్ షిప్ MSC ఎల్సా 3 మునిగిపోవడం పర్యావరణ వ్యవస్థకు అంతరాయం కలిగిస్తుంది

2025 మే 25న కేరళ తీరంలో కంటైనర్ షిప్ MSC ఎల్సా 3 మునిగిపోవడం వల్ల ఆగ్నేయ అరేబియా సముద్రంలో తీవ్రమైన పర్యావరణ నష్టం వాటిల్లిందని ఎర్త్ సైన్సెస్ మంత్రిత్వ శాఖ సెంటర్ ఫర్ మెరైన్ లివింగ్ రిసోర్సెస్ అండ్ ఎకాలజీ (CMLRE) శాస్త్రీయ పరిశోధనలో నిర్ధారించింది.

- శిధిలాలు నీటి నాణ్యత, పాచి, బెంతోన్, చేపల గుడ్లు, లార్వా మరియు సముద్ర జీవులను తీవ్రంగా ప్రభావితం చేశాయి.
- నాఫ్తలీన్, ఆంత్రాసిన్ మరియు ఫైరీన్ వంటి ఎలివేటెడ్ PAH (పాలిరోమాటిక్ హైడ్రోకార్బన్లు)తో ఇంధన కంపార్ట్మెంట్ల నుండి నిరంతర చమురు లీకేజ్ కనుగొనబడింది.
- అనేక చేపల గుడ్లు మరియు లార్వా క్షీణించాయి; బెంధిక్ జీవులు పర్యావరణ ఒత్తిడిని చూపించాయి.

చెన్నై వన్ యాప్

ఒకే QR-కోడ్ టిక్కెట్‌ని ఉపయోగించి చెన్నై మెట్రో రైలు, MTC బస్సులు మరియు సబర్బన్ రైల్వేలో అతుకులు లేని ప్రయాణాన్ని ప్రారంభించడానికి చెన్నై యూనిఫైడ్ మెట్రోపాలిటన్ ట్రాన్స్పోర్ట్ అథారిటీ (CUMTA) అభివృద్ధి చేసిన మొబైల్ అప్లికేషన్ 'చెన్నై వన్'ని తమిళనాడు ప్రారంభించబోతోంది.

- ఇది మూడు ప్రధాన ప్రజా రవాణా వ్యవస్థలను ఏకీకృతం చేస్తూ భారతదేశంలోని మొట్టమొదటి-రకం యాప్.
- ఇది "చెన్నై మెట్రోపాలిటన్ ఏరియాలో జర్నీ ప్లానర్-కమ్-ఇంటిగ్రేటెడ్ టికెటింగ్" అధ్యయనం ఆధారంగా రూపొందించబడింది.
- MTC యొక్క 6,000+ బస్ స్టాప్‌లు, 650 రూట్‌లు మరియు 3,500 బస్సులను కవర్ చేస్తుంది.

ReadingRoomz

- భారతీయ రైల్వే అన్రిజర్వ్డ్ టికెటింగ్ సిస్టమ్ (UTS)తో ఏకీకృతం చేయబడింది మరియు CRIS ద్వారా నిర్వహించబడుతుంది.
- ఫైవేట్ ట్రావెల్ అగ్రిగేటర్లను పరిగణనలోకి తీసుకున్నప్పటికీ, ప్రయాణికులకు చౌకైన మరియు వేగవంతమైన మార్గాలను అందిస్తుంది.
- లండన్ యొక్క ఓస్టర్ కార్డ్ మరియు సింగపూర్ యొక్క EZ లింక్ కార్డ్ వంటి గ్లోబల్ మోడల్ల నుండి ప్రేరణ పొందింది.

మేఘాలయలో యురేనియం మైనింగ్

ప్రజల సంప్రదింపులు లేకుండా మేఘాలయలో యురేనియం తవ్వకానికి కేంద్ర ప్రభుత్వం చేసిన ఒత్తిడి స్థానిక ఖాసీ సమూహాల నుండి తీవ్ర వ్యతిరేకతను రేకెత్తించింది, వారు 1980ల నుండి ఇటువంటి ప్రాజెక్టులను ప్రతిఘటించారు.

పబ్లిక్ హియరింగ్ల నుండి అణు, క్లిష్టమైన మరియు వ్యూహాత్మక ఖనిజ తవ్వకాలను మినహాయిస్తూ కేంద్ర పర్యావరణ మంత్రిత్వ శాఖ ఆఫీస్ మెమోరాండం (OM) జారీ చేసిన తర్వాత వివాదం తీవ్రమైంది.

ఈ చర్య ప్రజాస్వామ్య భద్రతలు మరియు గిరిజన హక్కులను, ముఖ్యంగా ఆరవ షెడ్యూల్ రక్షణల కింద బలహీనపరిచే విధంగా ఉందని విమర్శించారు.

భారతదేశంలో యురేనియం నిల్వలు

తుమ్మలపల్లె, ఆంధ్ర ప్రదేశ్

సింగ్పూమ్ జిల్లా, జార్ఖండ్

సికర్ జిల్లా, రాజస్థాన్

యురేనియం యొక్క మూలాలు మోనాజైట్ సాండ్స్ (కేరళ తీరం), హైడ్రోథర్మల్ డిపాజిట్లు (జార్ఖండ్ మరియు బీహార్), అవక్షేపణ నిక్షేపాలు (సహారన్పూర్, ఉత్తరప్రదేశ్) ఉన్నాయి.

భారత వైమానిక దళం (IAF) తన పురాణ MiG-21 యుద్ధ విమానాలను అధికారికంగా విరమణ చేయనుంది

భారత వైమానిక దళం (IAF) దాదాపు ఆరు దశాబ్దాల సేవల తర్వాత సెప్టెంబర్ 26, 2025న తన పురాణ MiG-21 యుద్ధ విమానాలను అధికారికంగా విరమణ చేయనుంది.

1963లో తొలిసారిగా ప్రవేశపెట్టబడిన MiG-21 భారతదేశపు మొట్టమొదటి సూపర్సోనిక్ యుద్ధ విమానం.

MiG-21 1965 & 1971 యుద్ధాలు, 1999 కార్గిల్ వివాదం, 2019 బాలాకోట్ వైమానిక దాడులు మరియు ఆపరేషన్ సిందూర్లో కీలక పాత్ర పోషించింది.

700 కంటే ఎక్కువ MiG-21 లు వివిధ రకాలైన వేరియంట్లను ప్రవేశపెట్టాయి, చాలా వరకు హిందుస్థాన్ ఏరోనాటిక్స్ లిమిటెడ్చే నిర్మించబడింది.

విశాఖపట్నం సిటీ పోలీసులకు స్కోచ్ అవార్డు

రోడ్డు ట్రాఫిక్ ప్రమాద బాధితుల సహాయ కేంద్రాన్ని ఏర్పాటు చేసినందుకు విశాఖపట్నం నగర పోలీసులకు స్కోచ్ అవార్డు లభించింది.

102వ స్కోచ్ అవార్డుల ప్రదానోత్సవంలో విశాఖపట్నం నగర పోలీసు అధికారులకు ఈ అవార్డును అందజేశారు.

ప్రమాదంలో గాయపడిన బాధితులు లేదా వారి కుటుంబాలకు ప్రభుత్వ నష్టపరిహారం అందే వరకు తక్షణ సహాయాన్ని అందించడం దీని ప్రాథమిక లక్ష్యం.

స్వర్ణ నారావారిపల్లి ప్రాజెక్ట్ స్కోచ్ గోల్డెన్ అవార్డు గెలుచుకుంది

స్వర్ణ నారావారిపల్లి ప్రాజెక్ట్ తొలి సంవత్సరం లో స్కోచ్ గోల్డెన్ అవార్డును గెలుచుకుంది. సారశక్తితో నడిచే 1,600 గృహాలు, ఏటా 4.89 మిలియన్ యూనిట్లు ఉత్పత్తి చేయడం మరియు 1.92 లక్షల టన్నుల కార్బన్ డిఆక్సైడ్ను తగ్గించడం, ఈ ప్లాగ్షిప్ ప్రాజెక్ట్ ఈ అవార్డును గెలుచుకుంది.

'మేరా రేషం-మేరా అభిమాన్' కార్యక్రమం కింద ఆంధ్రప్రదేశ్ ఉత్తమ రాష్ట్ర అవార్డును గెలుచుకుంది

పట్టు రైతులు మరియు రీలర్లకు అవగాహన కల్పించడం మరియు అభివృద్ధి కార్యక్రమాలను సమర్థవంతంగా అమలు చేయడం కోసం కేంద్ర సెల్క్ బోర్డు, భారత ప్రభుత్వం ప్రారంభించిన 'మేరా రేషం - మేరా అభిమాన్' కార్యక్రమం కింద ఆంధ్రప్రదేశ్ ఉత్తమ రాష్ట్ర అవార్డు ను గెలుచుకుంది.

బెంగళూరులో జరిగిన 76వ సెంట్రల్ సెల్క్ బోర్డు వ్యవస్థాపక దినోత్సవం సందర్భంగా ఈ అవార్డును ప్రదానం చేశారు.

APSRTC SKOCH 2025 అవార్డును గెలుచుకుంది

ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్ర రోడ్డు రవాణా సంస్థ (APSRTC) డిజిటల్ టెక్నాలజీలను జారీ చేసే చొరవకు మరియు విజయవంతంగా అమలు చేసినందుకు గానూ 2025 SKOCH అవార్డు ను గెలుచుకుంది.